

УДК 811.112.2'42 '272

DOI 10.31654/2520-6966-2019-12f-95-184-192

М. І. Блажко

кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької мови
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

В. О. Шевченко

магістрантка факультету іноземних мов
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Концепт *vergangenheitsbewältigung* / подолання минулого в німецькій лінгвокультурі

Стаття розглядає концепт VERGANGENHEITSBEWÄLTIGUNG / ПОДОЛАННЯ МИНУЛОГО на матеріалі оповідання німецького письменника Бернгарда Шлінка "Дівчинка з ящіркою". З'ясовано, що досліджуваний концепт репрезентує знання про політичне життя післявоєнної Німеччини в аспекті переосмислення минулого. Виокремлено мовні одиниці з оцінкою та національно-культурною семантикою, описано їх значеннєві особливості у вербалізації досліджуваного концепту.

Ключові слова: концепт, концепт ПОДОЛАННЯ МИНУЛОГО, Бернгард Шлінк, "Дівчинка з ящіркою", німецька лінгвокультура, мовні одиниці з національно-культурною семантикою, оцінні мовні одиниці, оповідання.

Національно-культурні особливості народу: специфіка світосприйняття, національно-культурна семантика явищ, предметів, властивостей знаходять відображення в мовній картині світу народу, що зумовлено своєрідністю буття кожного конкретного етносу [6]. Концептуальна картина світу, як результат пізнання людиною навколишнього середовища, відзначається зв'язком із концептосферою, яка існує у вигляді концептів [5, с. 11–12]. У концептосфері знаходить своє відображення специфіка лінгвокультури етносу, його фольклору, літератури [1, с. 24].

3 позицій лінгвокультурного підходу під концептом розуміють "ментальні утворення, що є значущими усвідомлюваними типізованими фрагментами досвіду людини, котрі зберігаються в її пам'яті" [3, с. 7].

Концепт вважають мікромоделлю культури, а культуру розуміють як макромодель концепту. Як наголошує В. Г. Зусман, "концепт породжує культуру і породжується нею" [2, с. 41].

У нашому дослідженні під концептом розуміємо "дискретну змістовну одиницю колективної свідомості національної лінгвокультури

турної спільноти, котра віддзеркалює предмети реального або індивідуального світів і зберігається в колективній пам'яті" [3, с. 91].

Одним із актуальних концептів сучасної німецької культури є, на нашу думку, концепт VERGANGENHEITSBEWÄLTIGUNG / ПОДОЛАННЯ МИНУЛОГО. Осмислення минулих часів націонал-соціалізму належить до ключових понять публічних дискусій у Німеччині другої половини ХХ ст. Вважається, що переосмислення минулого має індивідуальне та колективне значення та відзначається переборюванням негативних почуттів, душевного болю й почуття провини, які було витіснено з пам'яті та забуто [13].

Актуальність обраної теми визначається інтересом лінгвокультурологічних досліджень до вивчення морально-етичних цінностей, соціальних норм та правил, дотримання яких усіма членами лінгвокультурної спільноти уможлиблює регулювання міжособистісних стосунків.

Мета статті полягає у з'ясуванні змісту концепту VERGANGENHEITSBEWÄLTIGUNG / ПОДОЛАННЯ МИНУЛОГО та дослідження мовних засобів його вербалізації у німецькій лінгвокультурі.

Предметом вивчення є мовні засоби актуалізації концепту, які відображають **об'єкт** дослідження як лінгвокультурний феномен.

Матеріалом дослідження слугують лексикографічні джерела та мова твору сучасного німецького письменника Бернгарда Шлінка, в якій відображено лінгвокультурну інформацію про політично-суспільне життя Німеччини після Другої світової війни.

В липні 1945 року країни антигітлеровської коаліції запропонували низку заходів, відомих як програма "чотирьох Д": денацифікація, демократизація, демілітаризація та декартелізація Німеччини. Денацифікація Німеччини мала на меті звільнити економіку, політику, культуру, ЗМІ та юриспруденцію колишнього Третього рейху (неофіційна назва німецької держави з 1933 до 1945 рр.) від впливу та наслідків націонал-соціалізму правовим шляхом, через осудження всіх злочинців нацистського режиму та усунення колишніх нацистських функціонерів з державних, політичних та керівних посад; через реабілітацію жертв нацизму.

Отже, однією з найгостріших соціальних, політичних та культурних проблем новітньої історії Німеччини у другій половині ХХ ст. є осмислення кожним окремих індивідом та німецьким суспільством у цілому злочинів націонал-соціалістів та критичне ставлення до них, обговорення спогадів про минуле у публічному та приватному просторі та усвідомлення індивідуальної і колективної провини.

VERGANGENHEITSBEWÄLTIGUNG / ПОДОЛАННЯ МИНУЛОГО вважається важливою частиною національної та культурної ідентифікації сучасних німців.

Для опису ключових слів досліджуваного концепту застосовуємо метод аналізу словникових дефініцій, у яких узагальнено знання та уявлення представників німецького соціуму про VERGANGENHEITSBEWÄLTIGUNG / ПОДОЛАННЯ МИНУЛОГО. Слово-репрезентант концепту іменник *die "Vergangenheitsbewältigung"* використовується в назві двох сучасних лексикографічних джерел – словника і лексикона, автори яких беруть це слово в лапки, проте не пояснюють причин такого слововживання [12; 13].

Тлумачні та енциклопедичні словники сучасної німецької мови розуміють значення лексеми *Vergangenheitsbewältigung* так: в Онлайн-версії словника Duden подолання минулого – це *Auseinandersetzung* "полеміка, критичне ставлення". Тобто, йдеться про "полеміку, критичне ставлення певної нації до проблемного відрізка її новітньої історії, в Німеччині – критичне ставлення до націонал-соціалізму" [переклад з німецької на українську наш, М. І. Блажко та В. О. Шевченко] [11]. Мовні одиниці *Auseinandersetzung* "полеміка, критичний розгляд", *Nation* "нація", *jüngere Geschichte* "новітня історія" актуалізують знання про післявоєнну німецьку націю, про суспільні цінності суб'єктів суспільних відношень, а топонім *Deutschland* "Німеччина" та історична реалія на позначення відрізка часу в житті країни *Nationalsozialismus* "націонал-соціалізм" вербалізують культурну інформацію досліджуваного концепту.

В онлайн-версії німецької універсальної енциклопедії Брокгауз іменник *Vergangenheitsbewältigung* подається як "поняття політично-соціальної мови (сукупності вербальних структур), що використовується як у приватній сфері, так і в політичній культурі німецького післявоєнного суспільства для усвідомлення злочинів націонал-соціалістів, а також для обговорення індивідуальної провини та способу життя" [8].

Зазначимо, що наведена дефініція відрізняється від попередньої наявністю таких вербалізаторів як *die Verbrechen* "злочини", *politisch-soziale Sprache* "політично-соціальна мова", *Gesellschaft* "суспільство", *die politische Kultur* "політична культура", *individuelle Schuld* "індивідуальна провина", *Lebensführung* "спосіб життя". *Vergangenheitsbewältigung* також тлумачать як термін для опису способу писемної або усної фіксації спогадів про націонал-соціалістичне минуле німців [9, с. 339].

На основі аналізу словникових дефініцій імені концепту VERGANGENHEITSBEWÄLTIGUNG / ПОДОЛАННЯ МИНУЛОГО виділяємо компоненти, які структурують зміст лексеми *Vergangenheitsbewältigung* та взаємодіють між собою: *політична культура, новітня історія Німеччини, націонал-соціалізм, нація, злочини, колективна провина, індивідуальна провина*. Концепт VERGANGENHEITSBEWÄLTIGUNG / ПОДОЛАННЯ МИНУЛОГО містить колективні та індивідуальні знання про політичну, соціальну та культурну діяльність післявоєнної Німеччини, спрямовану на регулювання відносин між винними у злочинах проти людяності та їх жертвами.

Тема німецького минулого, пов'язаного з націонал-соціалістичною німецькою державою, її поразкою у Другій світовій війні, із впливом націонал-соціалістичної ідеології на німецьке суспільство, з післявоєнною окупацією Німеччини державами-союзниками належить до делікатних і актуальних тем у сучасній німецькій літературі [7, с. 5]. Одним із авторів, які звертаються у своїх творах до цієї теми, є німецький письменник, прозаїк з юридичною освітою, Бернгард Шлінк. Минуле, кохання, батьківщина: автор вважає ці теми головними у своїй творчості, що він неодноразово підкреслював у своїх лекціях з естетики "Gedanken über das Schreiben" 2010 року [4, с. 90].

Лінгвістичне дослідження творчості Бернгарда Шлінка, як і вивчення ідіолекту будь-якого письменника, неможливе без розуміння його світобачення. Слово митця, його сприймання світу завжди перебувають у взаємозв'язку та взаємозалежності. Дослідниками творчості Б. Шлінка зазначається, що він пише про відповідальність злочинців націонал-соціалістичного режиму та його наслідки для післявоєнного покоління, зокрема в одному із всесвітньо відомих романів "Der Vorleser", який було перекладено українською мовою як "Читець".

Збірка "Liebesfluchten", що побачила світ у 2000 році, відкривається одним із кращих оповідань автора "Дівчинка з ящіркою" ("Das Mädchen mit der Eidechse"), в якому він розвиває тему наслідків Другої світової війни та націонал-соціалістичного режиму для німецького суспільства і досліджує проблему особистої відповідальності [7, с. 16]. Історія охоплює дитинство та юність головного героя. З дитинства він захоплюється картиною, що часто ставала причиною сварки між батьками, під час якої вони згадували дівчину-єврейку. Протагоніст не знає, як батько став власником картини, йому не відомі ні назва твору, ні його автор. Він помічає зневажливий тон, яким його мати висловлюється щодо зображеної дівчинки-єврейки,

він не має пояснень цього ставлення й не наважується поговорити про це з батьками. Ця картина залишається сімейним скарбом та таємницею, яку головний герой вирішав розкрити вже після того, коли він став студентом юридичного факультету.

Подальше розслідування історії появи картини приводить до розкриття неприємної правди про батька вже після його смерті. Син дізнається, що його батько співпрацював з націонал-соціалістичним режимом та обіймав посаду воєнного судді у Страсбурзі, допоміг виїхати з Німеччини євреям, у яких він винаймав житло, та, за версією матері, одержав від них на знак подяки за цей вчинок картину: *Er war Kriegsgerichtsrat in Straßburg, fand heraus, daß die Leute, bei denen er einquartiert war, Juden mit falschen Papieren waren, und half ihnen* [16, с. 25]. З іншого боку, правдою про батька є і те, що він зрадив свого друга, коли таємно повідомив представникам влади про його допомогу засудженим на відправку до концтаборів.

Головний герой, представник нового покоління, відчуває свою провину перед минулим, що відповідає моральним пріоритетам післявоєнного часу, й приймає рішення позбутися минулого шляхом спалення картини.

В тексті оповідання виділені компоненти концепту відображаються в семантиці двох груп мовних одиниць: 1) одиниці з національно-культурною семантикою, яка зумовлена особливим типом осмислення явищ німецької історії 1933–1945 років; 2) одиниці оцінної семантики.

Мовні одиниці з національно-культурною семантикою поділяємо на чотири підгрупи: 1) найменування історичних подій, пов'язаних з націонал-соціалістичним минулим Німеччини, що зберігаються в пам'яті народу, наприклад: *die Ausstellung "Entartete Kunst" in München* "виставка "Дегенеративне мистецтво" в Мюнхені" [16, с. 20], *die Karlsruher Ausstellung "Regierungskunst 1918–1933"* "виставка "Державне мистецтво 1918–1933 років" в м. Карлсруе [16, с. 24], *der Einmarsch der Deutschen in Straßburg* "вступ німців до міста Страсбург" [16, с. 24], *französische Gefangenschaft* "французький полон" [16, с. 25] тощо; 2) найменування культурологічних реалій періоду націонал-соціалізму, наприклад: *der Kriegsgerichtsrat* "воєнний суддя, який мав звання майора" [16, с. 25]; 3) лексичні одиниці націонал-соціалістичного періоду: *die Entartung* "дегенерація" [16, с. 20], *verschollen sein* "бути втраченим (про картину, манускрипт)" [16, с. 20]; 4) етнономінації *das Judenmädchen* "жидівка", *der Jude* "єврей", *die jüdischen Menschen* "євреї" [16, с. 28] тощо.

В тексті оповідання батько головного героя використовує номінацію *die jüdischen Menschen*, щоб довести свою непричетність до

тих злочинних дій, які розслідував один із журналістів. У пресі з'явилась низка публікацій, у яких батька звинувачували у винесенні вироку смертної кари німецькому офіцеру, своєму другові, який рятував євреїв. Також повідомлялося, що причиною арешту офіцера був донос воєнного судді [16, с. 26]. Ймовірно, його звинувачували у злочинах проти людяності, оскільки він порушив загальноприйняті моральні норми. Батька звільнили з посади міського судді, він втратив свій високий соціальний статус, можливість обіймати керівні посади, почувався пригнічено та зловживав алкоголем.

Проте він готувався до судового процесу, ретельно вивчав газетні публікації про себе, помічав неточності у формулюваннях, робив виправлення та нотатки. Оскільки батько головного героя мав юридичну освіту, то він легко знаходив у Кримінальному карному кодексі положення, які доводили правомірність його дій на посаді воєнного судді та виправдовували його [16, с. 27–28].

Його правову грамотність підкреслює вживання ним словосполучення *die jüdischen Menschen* замість іменника *der Jude / die Jüdin*. Останній викликає асоціації, пов'язані з використанням мови у часи націонал-соціалістичного режиму та сприймається як дискримінаційна назва [10].

Спроба виправдати свої вчинки оцінюється в тексті оповідання негативно, що ілюструє прикметник *entsetzlich* "жахливий, страхітливий", вжитий у тексті в предикативній функції: *Aber es liest sich entsetzlich* [16, с. 28]. До групи оцінної лексики відносимо прикметники оцінної семантики *entsetzlich* "жахливий, страхітливий", *richtig* "правильний", *falsch* "неправильний" тощо, ідіоматичні розмовні вирази, наприклад: *jemandem einen Strick aus etw. drehen* "розм. копати комусь яму". Моральним імперативом цього часу було не виправдання своєї співучасті в злочинах націонал-соціалізму, а визнання своєї провини або публічний осуд, негативне ставлення до суспільно-небезпечних дій.

Проте не всі члени суспільства поділяють ідею подолання минулого шляхом публічного обговорення цієї важливої проблеми. Так, мати головного героя позитивно оцінює спробу свого чоловіка виправдати цей вчинок: *"Wie ich es fand?" Sie zuckte die Schultern. "Er hat sich jeden Satz genau überlegt. Man hätte ihm aus keinem einzigen Wort einen Strick drehen können"* [16, с. 28]. Своє схвалення поведінки чоловіка мати виражає за допомогою розмовного ідіоматичного виразу *jemandem einen Strick aus etw. drehen* "розм. копати комусь яму". З погляду матері, немає нічого неправильного в раціональних аргументах батька, який намагався у такий спосіб захистити

себе, своїх рідних від покарання. Ідіоматичний вираз *jemandem einen Strick aus etw. drehen* викликає в уяві носія німецької мови асоціації, пов'язані з покаранням винних через повішання [17], тому будь-які спроби захистити себе від смерті виправдані. Це можна інтерпретувати як неготовність покоління батьків головного героя визнати свою індивідуальну провину в злочинах націонал-соціалізму.

Проведений аналіз лексикографічних джерел та тексту сучасного німецькомовного оповідання дозволяє зазначити, що в колективній та індивідуальній пам'яті носіїв німецької мови відображаються знання про проблемний відрізок часу новітньої історії Німеччини з 1933 до 1945 року. Ментальною одиницею, яка репрезентує колективне та індивідуальне осмислення змін у суспільно-політичному та культурному житті німецького соціуму у другій половині XX ст. є концепт VERGANGENHEITSBEWÄLTIGUNG / ПОДОЛАННЯ МИНУЛОГО. Мовними формами вербалізації досліджуваного концепту виступають лексичні та фразеологічні одиниці німецької мови, семантика яких відображає історію німецького народу, його культуру та оцінку.

Література

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Довіра, 2017. 205 с. (Словник України).
2. Зусман В. Г. Концепт в культурологічному аспекте. *Межкультурная коммуникация: учебное пособие*. Н. Новгород: Деком, 2001. С. 38–53.
3. Карасик В. И. Языковые ключи. Волгоград: Парадигма, 2007. 520 с.
4. Кудрявцева И. Н. Бернхард Шлінк: рассказывая истории. *Филологические науки*. 2015. № 4 (35). Ч. 2. С. 89–93. URL: <https://research-journal.org/languages/bernhard-shlink-rasskazyvaya-istorii/>
5. Попова З. Д., Стернин И. А. Язык и национальная картина мира. Воронеж: Изд-во Воронежского университета, 2002. 59 с.
6. Abildayeva, K. Repräsentatsija kontseptov "dobro" i "zlo" v yazykovoy kartine mira russkogo i kazakhskogo narodov [Representation of "the Good" and "the Evil" Concepts in Russian and Kazack Language picture of the World] / Kenish Abildayeva, Meruert Amangaziyeva, Aliya Yergazina, Kyrmyzu Yessenova. – *Intercultural Communication*, ISSN 2451–0998. Vol. 1 (4) 2018/ pp. 21–36 (in Russian).
7. Binkova Jana Recht und Unrecht bei Bernhard Schlink in *Der Vorleser und Liebesfluchten*. *Brünn*, 2012. 55 с.
8. Brockhaus, Vergangenheitsbewältigung, die. URL: <https://brockhaus.de/ecs/enzy/article/vergangenheitsbew%C3%A4ltigung>.
9. Branch Julia Nationale Integration nach dem Holocaust: Israel und Deutschland im Vergleich / Julia Brauch // Frankfurt: Campus-Verl., 2004. С. 339–340. URL: https://books.google.com.ua/books?id=3lwMMfVQW_AC&pg=PP1&hl=ru&pg=PR4#v=onepage&q&f=false
10. Duden Jude, der URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Jude>.

11. Duden, Vergangenheitsbewältigung, die URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Vergangenheitsbewaeltigung>.
12. Eitz, Thorsten Wörterbuch der "Vergangenheitsbewältigung". Die NS-Vergangenheit im öffentlichen Sprachgebrauch / Thorsten Eitz, Georg Stötzel: Hildesheim / Zürich / New York: Verlag, 2007. 786 s.
13. Fischer, Torben; Lorenz, Matthias N. (Hrsg.): Lexikon der "Vergangenheitsbewältigung" in Deutschland. Debatten- und Diskursgeschichte des Nationalsozialismus nach 1945. Bielefeld: Transcript – Verlag für Kommunikation, Kultur und soziale Praxis, 2007. 398 s.
14. König, Helmut Rezension zu: Fischer, Torben; Lorenz, Matthias N. (Hrsg.): Lexikon der "Vergangenheitsbewältigung" in Deutschland. Debatten- und Diskursgeschichte des Nationalsozialismus nach 1945. Bielefeld 2007/
15. Eitz, Thorsten; Stötzel, Georg (Hrsg.): Wörterbuch der "Vergangenheitsbewältigung". Die NS-Vergangenheit im öffentlichen Sprachgebrauch. Hildesheim 2007, in: H-Soz-Kult, 20. 10. 2008. URL: <https://www.hsozkult.de/publicationreview/id/rezbuecher-9921>.
16. Schlink, B. Liebesfluchten (Geschichten) / Bernhard Schlink // Diogenes Verlag AG Zürich. 2000. № 5. 173 s.
17. Wikiwörterbuch, Jemandem_einen_Strick_aus_etwas_drehen. URL: https://de.wiktionary.org/wiki/jemandem_einen_Strick_aus_etwas_drehen#cite_note-1.

References

1. Bacevych, F. S. (2017). *Slovnyk terminiv mizhkuljturnoji komunikaciji* [Glossary of Terminals in the Community of Culture]. Kyiv [in Ukraine].
2. Zusman V. G. (2001). *Kontsept v kulturologicheskom aspekte. Mezhkulturnaya kommunikatsiya: uchebnoe posobie* [The concept in the cultural aspect. Intercultural communication] N. Novgorod [in Russian].
3. Karasik, V. I. (2007). *Yazykovyie klyuchi* [Language keys]. Volgograd [in Russian].
4. Kudryavtseva, I. N. (2015). Bernhard Shlink: rasskazyivaya istorii [Bernhard Schlink: telling stories [Bernhard Schlick: telling stories]. *Filologicheskie nauki – Philosophical sciences*. (4)35 Ch. 2, 89–93 s. URL:<https://research-journal.org/languages/bernhard-shlink-rasskazyvaya-istorii>.
5. Popova, Z. D., Sternin I. A. (2002). *Yazyk i natsionalnaya kartina mira* [Language and national picture of the world]. Voronezh [in Russian].
6. Abildayeva, K. (2018). *Reprezentatsija kontseptov "dobro" i "zlo" v yazykovoy kartine mira russkogo i kazakhskogo narodov* [Representation of "the Good" and "the Evil" Concepts in Russian and Kazack Language picture of the World]. *Intercultural Communication*, ISSN 2451–0998, vol. 1 (4) 2018. [in Russian].
7. Branch, Julia (2004). *Nationale Integration nach dem Holocaust: Israel und Deutschland im Vergleich*. Frankfurt: Campus-Verl. URL: https://books.google.com.ua/books?id=3lwMMfvQW_AC&pg=PP1&hl=ru&pg=PR4#v=onepage&q&f=false.
8. Binkova, Jana (2012). *Recht und Unrecht bei Bernhard Schlink in Der Vorleser und Liebesfluchten*. Brünn.

9. Brockhaus, Vergangenheitsbewältigung, die URL: <https://brockhaus.de/ecs/enzy/article/vergangenheitsbew%C3%A4ltigung>
10. Duden Jude, der [URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Jude>].
11. Duden, Vergangenheitsbewältigung, die URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Vergangenheitsbewaeltigung>.
12. Eitz, (2007). Thorsten Wörterbuch der "Vergangenheitsbewältigung". Die NS-Vergangenheit im öffentlichen Sprachgebrauch. / Thorsten Eitz, Georg Stötzel: Hildesheim / Zürich / New York: Verlag. 2007. 786 S.
13. Fischer, Torben (2007). Lorenz, Matthias N. (Hrsg.): Lexikon der "Vergangenheitsbewältigung" in Deutschland. Debatten-und Diskursgeschichte des Nationalsozialismus nach 1945. Bielefeld: Transcript – Verlag für Kommunikation, Kultur und soziale Praxis 2007, 398 S.
14. König, Helmut Rezension zu: Fischer, Torben; Lorenz, Matthias N. (Hrsg.): Lexikon der "Vergangenheitsbewältigung" in Deutschland. Debatten- und Diskursgeschichte des Nationalsozialismus nach 1945. Bielefeld 2007.
15. Eitz, Thorsten; Stötzel, Georg (Hrsg.): Wörterbuch der "Vergangenheitsbewältigung". Die NS-Vergangenheit im öffentlichen Sprachgebrauch. Hildesheim 2007, in: H-Soz-Kult, 20. 10. 2008 URL: <https://www.hsozkult.de/publicationreview/id/rezbuecher-9921>. – Назва з екрана (від 16. 03. 2019).
16. Schlink, Bernhard Liebesfluchten (Geschichten) / Bernhard Schlink // Diogenes Verlag AG Zürich. – 2000. – 5 – 173 S.
17. Wikiwörterbuch, Jemandem_einen_Strick_aus_etwas_drehen URL: https://de.wiktionary.org/wiki/jemandem_einen_Strick_aus_etwas_drehen#cite_note-1.

M. I. Blazhko

Candidate of Sciences (Germanic Philology), Associate Professor, Head of German Language Department, Faculty of Foreign Languages, Mykola Gogol State University, Nizhyn, Ukraine

V. O. Shevchenko

Master's degree student, Faculty of Foreign Languages, Mykola Gogol State University, Nizhyn, Ukraine

"Overcoming the past" concept in german linguoculture

The article discusses the OVERCOMING THE PAST concept drawing on the story "Das Mädchen mit der Eidechse" by the German author Bernhard Schlink. It is found that the concept under study represents knowledge about post-war Germany's political life concerning the rethinking of the country's past. The paper singles out linguistic units with evaluative and national cultural meaning, describes their semantic peculiarities in verbalizing the concept under discussion.

Key words: concept, VERGANGENHEITSBEWÄLTIGUNG / OVERCOMING THE PAST concept, Bernhard Schlink, "Das Mädchen, mit der Eidechse", German linguoculture, linguistic units with national cultural meaning, evaluative linguistic units, story.